

نبرد قهرمانان معمولی با اژدهای همگونی

نگاهی به آثار شاخص
بورلی کلی یری

جین استریفرت پاتریک
مسعود ملک یاری

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

مقدمه مترجم:

بورلی کلی یری^۲ نویسنده آمریکایی داستان‌های کودکان، به سبب ترجمه آثارش به زبان فارسی، نامی آشنا در میان اهالی ادبیات کودک و نوجوان ایران به حساب می‌آید. از سال ۱۳۷۰ که ترجمه آثار او به فارسی آغاز شده، تا کنون بیش از بیست عنوان از کتاب‌هایش در ایران منتشر شده است که برخی از آن‌ها با اقبال خوبی هم روبه‌رو بوده و هست. آثار معروف بورلی، عبارتند از مجموعه داستان‌های «هنری هاگینز»^۳ که نخستین جلد آن، هنری هاگینز در سال ۱۹۵۲ منتشر شد، «موش گریز پا»^۴ (۱۹۵۶)، مجموعه داستان‌های «رامونا»^۵ که نخستین آن‌ها با عنوان «رامونای آتشپاره» در سال ۱۹۶۸ منتشر شد، «جوراب‌ها»^۶ (۱۹۷۳) و «آقای هنشاو عزیز»^۷ (۱۹۸۳) که تقریباً تمام آن‌ها به فارسی ترجمه و منتشر شده‌اند. بورلی کلی یری، هم به سبب کتاب‌ها و هم به سبب فعالیت‌های گسترده در ادبیات کودکان، جوایز فراوانی دریافت کرده است. در مجموعه هنری، هنری هاگینز جایزه بهترین کتاب کتابداران کودک نیوانگلند در سال ۱۹۷۲، هنری و ریبری جایزه بهترین کتاب از نگاه خوانندگان جوان حوزه پاسیفیک در سال ۱۹۵۷ و ریبری جایزه کتاب کودک یادمان دوروتی کانفیلد فیشر در سال ۱۹۶۶ را از آن خود کرده‌اند. او و آثارش جوایز دیگری از جمله جایزه **نن**^۸ در سال‌های متعدد، جایزه بادبادک طلایی انجمن نویسندگان آمریکا در سال ۱۹۸۲، جایزه بهترین کتاب از نگاه والدین در سال ۱۹۸۲، مدال نیوبری در سال ۱۹۸۴، بهترین کتاب کودک آمریکا در سال ۱۹۹۱ و غیره را دریافت کرده‌اند. کتاب‌هایی هم درباره زندگی و آثار بورلی نوشته شده است که از آن جمله می‌توان به «دختری از یامهیل» (۱۹۸۸)، «بورلی کلی یری» (۱۹۹۱)، نوشته پت پفلیگر^۹ و (My Own Two Feet 1995) اشاره کرد.

نگاهی به آثار بورلی کلی‌یری

بورلی کلی‌یری بیش از پنجاه سال برای بچه‌ها نوشت. کتاب‌هایی درباره «بچه‌های ساده و معمولی، درست مثل کودکانی که هر روز می‌بینیم و می‌شناسیم»: برای بچه‌هایی که هم‌محله‌ای او بودند و با بیمه‌ها و امیدهای هرروزه‌شان روبه‌رو می‌شد. اگرچه منتقدان ادبی، بورلی را به سبب سبک ساده، روان، مهرانگیز، پر از تصویر و شفافیت می‌ستایند، بچه‌ها از کتاب‌های او به این دلیل لذت می‌برند که پر از خنده و شور و هیجان است و می‌توانند در آن‌ها بچه‌های دیگری را بیابند که راستگو، کنجکاو و قدری ناقلا و تخس هستند.

معروف‌ترین کارهای کلی‌یری، ماجراهای هنری هاگینز و رییزی و مجموعه دیگری درباره همسایه‌اش، رامونا کوئیمی و خانواده اوست. مجموعه هنری زمانی نوشته شد که گروهی از کودکان زیر یازده سال، از کلی‌یری به عنوان کتابدار، خواستند کتاب‌هایی معرفی کند که قهرمان‌شان «کودکانی شبیه آن‌ها» باشد. کلی‌یری هرچه گشت، نتوانست کتابی پیدا کند که دل آن مخاطبان نوجوان را به دست بیاورد. به همین علت، تصمیم گرفت که خودش یکی بنویسد. در واقع او چهارده سال پس از انتشار هنری هاگینز (۱۹۵۰)، به صورت جداگانه، مجموعه را با نوشتن **رییزی**^{۱۱} (۱۹۶۴) به پایان رساند.

در این زمان، همین‌طور که هنری بزرگ می‌شد و سرد و گرم می‌چشید، باقی شخصیت‌های حاضر در کنار او هم پخته می‌شدند. **بیزوس**^{۱۱} دوست هنری و خواهر کوچک آتشپاره‌اش **رامونا**^{۱۲}، درخشش خود را از داستان رامونا و بیزوس (۱۹۵۲) آغاز کردند. خیلی زود مجموعه‌ای با محوریت آن‌ها و از زاویه دید رامونا نوشته شد که در هفت جلد، ماجراهای چهارسالگی تا ده سالگی رامونا را به تصویر می‌کشید. رامونا درست شبیه دیگر کودکان حاضر در داستان‌های کلی‌یری، با مشکلات رایجی روبه‌رو می‌شود که هر کودک در حال رشد دیگری هم با آن‌ها روبه‌روست، ولی قهرمانان معمولی کلی‌یری یاد می‌گیرند که چه‌طور با همکاری یکدیگر و در کنار هم، بدون دخالت پشتیبانی بزرگ‌ترها، مشکلات‌شان را حل کنند؛ هرچند به موقع از حمایت‌های بزرگ‌ترها هم استفاده می‌کنند. کلی‌یری در این سال‌ها به این واقعیت دامن زده است که حضور وی با کتاب‌هایش، برای پیوند هرچه بیش‌تر آن‌ها با دنیای مدرن بوده است، هرچند قهرمانان حاضر در آن‌ها و مشکلاتی که با آن‌ها روبه‌رو می‌شوند، هم‌چنان به عنوان مشکلات عمومی دوران کودکی مطرح‌اند. بهترین نمونه در این مورد رامونا و پدرش (۱۹۷۷) و آقای هنشو عزیز، برنده جایزه **نیوبری**^{۱۳} است.

در آغاز این کتاب‌ها، پدر رامونا کار خود را از دست می‌دهد و مادرش مجبور می‌شود برای تأمین مخارج خانواده سر کار برگردد. این دلایل تحول‌آفرین و نه مشخصاً خوشحال‌کننده، تغییراتی در زندگی اعضای خانواده به وجود می‌آورد. تغییراتی که در پی آن‌ها رامونا باید رقابت کردن را بیاموزد. آقای هنشو عزیز به معرفی پسر کوچک تنهایی می‌پردازد که پدر و مادر متارکه کرده‌اش با کم‌ترین احترام با او برخورد می‌کنند و او مشکلاتی جدی با پدر لاابالی‌اش دارد. داستان‌های کلی‌یری، باوجود چنین موقعیت‌هایی، به هیچ‌عنوان ملال‌آور و اندرزگرانه نیستند. شوخ‌طبعی پای ثابت زندگی شخصیت‌های داستان‌های اوست؛ حتی در سخت‌ترین شرایط، لحظات خنده‌آور فراوانی وجود دارد.

کلی‌یری جایی گفته است: «نویسنده داستان‌های کودک و نوجوان باید پیش از هر چیز، یک قصه‌گو باشد. اگر نتواند یک قصه را تعریف کند، بچه‌ها کنارش نمی‌مانند.» او «داستان‌هایش را چنان ساده روایت می‌کند که دلم می‌خواهد مثل کودکی پای آن‌ها بنشینم.» کتاب‌هایی که از «همه آن توصیفات کسالت‌آور» می‌گذرد و اجازه می‌دهد در هر صفحه اتفاقی بیفتد، ولی بالاتر از همه، این نکته اهمیت دارد که مشکلات را خود کودکان حل می‌کنند. در محله کلی‌یری بزرگ شدن آسان نیست، ولی پراز هیجان و سرگرمی است.

وقتی به هنری هاگینز، بیزوس و رامونا کوئیمی فکر می‌کنم، هنوز هم در قامت بچه‌ها تصورشان می‌کنم. تا آن‌جا که بادم می‌آید، خیابان **کلی‌کیت**^{۱۴} جایی که شخصیت‌های کلی‌یری زندگی می‌کردند، محله‌ای در آریگان بود. ولی در ذهن من خیابان کلی‌کیت، خیابان ما در میوود ایلی‌نویز بود، و به نحوی همه شخصیت‌های کلی‌یری هم در آن زندگی می‌کردند. من عاشق کتاب‌های کلی‌یری بودم؛ چون به چیزهای «عادی»‌ای می‌پرداخت که هر روز با آن‌ها روبه‌رو می‌شدم؛ زندگی نه چندان افسونگرانه‌ای که در دوران تحصیل در مدرسه‌ای در حومه شیکاگو داشتم.

ولی دلیل ویژه من برای دوست داشتن کلی‌بری این بود که او هیچ‌وقت با کاراکترهایش که بعضی وقت‌ها شبیه من بودند، مثل یک آدم معمولی تا نمی‌کرد؛ خبری از بچه‌های معمولی با مشکلات عادی نبود. شخصیت‌های او مهم و خاص بودند و تا آن‌جا که یادم می‌آید، خود شخصیت‌ها هم این موضوع را در مورد خودشان می‌دانستند.

با این‌همه، آن روزها وقتی شروع به خواندن آقای هنشاو عزیز (۱۹۸۳) کردم، حسایی ناامید شده بودم. ابتدا خیال می‌کردم که کلی‌بری «هنجارمندی» من را به هم می‌ریزد. خبری از هاگینز، رامونا، و حتی موش گریزا نبود، بلکه بر عکس، بچه‌های تازه واردی مثل **لی بوتس**^{۱۵} پا پیش گذاشته بودند. به علاوه، نتوانستم این شخصیت تازه را به عنوان یکی از ساکنان کلکیت بپذیرم. او هیچ‌وقت در حومه شهر زندگی نکرده بود. پدر و مادرش از هم جدا شده بودند و به وسیله یک سری نامه و خاطره‌نویسی، بی‌شبهت به نخستین شخصیت‌های آثار کلی‌بری، قصه خود را روایت می‌کرد. می‌توانستم جایی برای این تغییرات باز کنم. کلی‌بری کاراکترهای فراوانی در کنار ساکنین محله کلکیت داشت که اکنون «زندگی هرروزه عادی» والدین مجرد را نیز شامل می‌شد. ولی تغییر دیگری نیز من را می‌آزرد که به شخصیت اصلی مربوط می‌شد. لی، بی‌شبهت به دیگر کاراکترهای کلی‌بری که تصویر پرنگی از آن‌ها داشتیم،

به خود به چشم کودکی معمولی نگاه می‌کرد که هیچ ویژگی منحصر به فردی ندارد. بخشی از پاسخ لی به این پرسش آقای هنشاو که از او می‌پرسد: «تو کی هستی؟» این است: «من فقط یه پسر معمولی‌ام» و در برابر این پرسش که «چه شکلی هستی؟» انگار وزوز می‌کند و می‌گوید: «یه جورایی معمولی. موی قرمز یا یه چیز شبیه اون ندارم. من واقعاً مثل پدرم آدم بزرگی نیستم. بچه‌های کلاس اول و دوم لی کنه صدام می‌کنن، ولی من بزرگ شده‌ام. الان دیگه وقتی تو کلاس به ترتیب قدمی ایستیم، من وسط صفام. به گمونم دیگه بتونید به من بگید پسر متوسط کلاس.»

من بعد از خواندن چهل صفحه، کتاب را زمین گذاشتم. این کاراکتر که خودش را بی‌هیچ ویژگی مثبت و یکتایی می‌دید، آشکارا ضد کلی‌بری بود. لی شبیه بچه‌هایی مثل بیزوس نبود که بی‌همتایی‌شان آرامش او یا هنری را برهم می‌زد. و بی‌تردید لی بوتس، شبیه هم طبقه خود، رامونا هم نبود، کسی که همیشه تمام منحصر به فرد بودنش را با نشان مخصوصش نمایش می‌داد. خوشبختانه خواندن آقای هنشاو عزیز را تمام کردم. تلاش لی را در کشمکش و فعل و انفعالات میان او و هم سن و سال‌هایش تماشا کردم و به واسطه نوشته‌ها و رابطه‌ای که با پدرش داشت، فرآیند رشد او را پی گرفتیم. هم‌چنین، دیدم که لی چه‌طور می‌کوشد تصویر مثبتی از خودش و برای خودش فراهم کند؛ اعتماد به نفس و اطمینان به این‌که او نیز شخصیت منحصر به فردی دارد.

مهم‌تر از همه این‌ها، این نکته است که من برای این سفر فکری، به جای مرور ذهنی آثار کلی‌بری، با دقت مجموعه آثارش را بازخوانی کردم. در این میان، برخی تفاوت‌هایی که میان آقای هنشاو عزیز و دیگر آثار کلی‌بری توجه من را جلب کردند، صحنه‌ها، عنصر خانواده و روایت اول شخص بود. هرچند دریافتم که

لی به عنوان یک کاراکتر، به طرز چشمگیری با دیگر کاراکترهای کلی‌بری ساکن در خیابان کلکیت تفاوت دارد. آن‌ها با یگانگی خودشان هم در ستیزند. اعتماد به نفسی که من به یاد دارم و در هر کاراکتری تحسین می‌کردم، داده شدنی نبود. هرچند سیر واژگانی لی از «معمولی» به «یگانگی» در خیابان کلکیت رخ نداده بود و اگر نگوییم که «نشان» ویژه رامونا {علامت متمایزکننده او} هرگز تهدید نشده، یا این‌که هنری هرگز به موهبت آفرینندگیش شک نداشته است، می‌توان گفت که لی نخستین کاراکتر کلی‌بری نیست که برای یگانگی دیدن خویش می‌جنگد.

برای نمونه در **هنری و اشتراک روزنامه** (۱۹۵۷)، هنری در آغاز روی خودش به عنوان یک بچه ده ساله استثنایی حساب باز می‌کند؛ آن‌قدر استثنایی که می‌تواند مشترک روزنامه شود، گو این‌که **اسکاتر مکاری**^{۱۶} و **آقای کپر**^{۱۷} جور دیگری فکر می‌کنند. وقتی **مورف**^{۱۸} هم‌سالش به شهر می‌رود، هنری سعی می‌کند حرص او را با لاف زدن در این مورد که به‌زودی مشترک روزنامه می‌شود، دریاورد. ولی هنری از لافی که زده، پشیمان می‌شود. او می‌داند که مورف آدم باهوشی است. کمی بعد هنری با لی همصدا می‌شود: «چرا این‌قدر ابله‌ام؟... حالا مورف هم می‌ره مشترک می‌شه و دیگه هنری چه‌طور می‌تونه مغز کل باشه... دیگه نمی‌شه... دیگه اصلاً نمی‌شه...» وقتی مورف مشترک روزنامه می‌شود (به همان دلیلی که گفته شد)، هنری دوباره مورف را تا اوج اعلا بالا می‌برد و خودش را تا حد یک آدم بی‌خاصیت پایین می‌آورد. او با خودش

می‌گوید: «من معمولی‌ام. یه آدم باهوش که می‌تونه هر کاری بکنه. هر کاری.»

در کتاب **رامونای شجاع** (۱۹۷۵)، رامونا وارد کلاس اول می‌شود. او برای متفاوت بودن، پلاک اسمش را از روی میز برمی‌دارد و نشان ویژه‌ی خود را جای آن می‌گذارد. نشانی که او برای نخستین بار در مهد کودک، از روی اولین حرف نام خانوادگی‌اش درست کرده است. با این‌حال، وقتی خانم **گریگز**^{۱۹} سنگدلانه می‌گوید که او باید رامونای ملوس باشد، نشانه یگانگی او را حسابی به ریشخند می‌گیرد. وقتی هم ساختن جغدهای مراسم هالووین به کلاس اول محول می‌شود، فردیت او در معرض آزمون سخت‌تری قرار می‌گیرد. رامونا تصمیم می‌گیرد با دیگر هم‌کلاسی‌هایش متفاوت باشد. او چشمان جغدش را متمایل به سمت چپ قرار می‌دهد. برایش عینک می‌گذارد. روی بال‌هایش شکل ۷ می‌کشد، ولی هم‌کلاسی‌اش **سوزان**^{۲۰} همه خلاقیت‌های هنری او را تقلید می‌کند و در آخرین حرکت ظالمانه هم خانم گریگز، جغد سوزان را به عنوان بهترین اثر معرفی می‌کند و همه تشویقش می‌کنند.

در داستان **رامونای آتشپاره** (۱۹۶۸)، رامونا می‌ترسد هویتش پشت لباس جادویی و ماسکش گم شود. با این‌که او می‌داند در جشن هالووین بهترین طراح و سازنده جغد است، باز نگران است که کس دیگری هم طرح او را اجرا کند. «رامونا دیوانه‌وار به جغد سوزان نگاه کرد که فرق زیادی با جغد خودش نداشت... حالا همه خیال می‌کردند که او از روی دست سوزان تقلید کرده است. حتماً بعدش هم به‌جای رامونای کیتی کت (ملوس)، به او رامونای کپی کت می‌گفتند.» رامونا جغد خود و بعد کار سوزان را مچاله و درب و داغان می‌کند. هیچ مشکلی به راحتی حل نمی‌شود. هرچند پدر رامونا بر این نکته اصرار می‌کند که هنرمند باید به کارش جنبه شخصی بدهد و مادرش به او می‌گوید که از سوزان خوشبخت‌تر است، چون از او خلاق‌تر است، او جلوی همه بچه‌های کلاس از سوزان عذرخواهی می‌کند. در نخستین گام برای ادامه کلاس اول، باید اعتماد به نفسش را در مورد خلاقیت به دست آورد. وقتی رامونا کفش‌هایش را به طرف سگ بزرگی پرت و آن‌ها را گم می‌کند، برای خودش یک دمپایی کاغذی می‌سازد. این دمپایی ابتکاری، توجه هم‌کلاسی‌ها را به او جلب می‌کند و همه کمکش می‌کنند تا خانم گریگز را شکست دهد. رامونا معلمش را مجاب می‌کند تا او را به این علت که بوقلمون روز شکرگزاری را مثل باقی اعضای کلاس درست نکرده است، ببخشد؛ چون مشغول تکمیل دمپایی کاغذیش بوده است.

داستان **رامونای هشت ساله** (۱۹۸۱) هم از همین الگو پیروی می‌کند. رامونا در مدرسه جدیدی به کلاس سوم می‌رود، خوشحال از این‌که دیگر با بیژوس مقایسه‌اش نمی‌کنند. اگرچه فردیت او به مشکلی تبدیل می‌شود. رامونا بعد از شکستن یک تخم‌مرغ خام به جای تخم‌مرغ پخته با سرش، و تلاش برای تبعیت از مد روز کلاس سوم، می‌شنود که خانم **ویلی**^{۲۱} او را اسباب دردمس می‌خواند. واکنش رامونا مقاومت نیست، بلکه می‌کوشد آرام بگیرد، چیزی که در فرهنگ لغات لی، به آن «میانه‌روی» می‌گویند. او از راه‌های نامحسوسی مثل عهد بستن برای نوشتن حرف اول نام‌خانوادگی‌اش (ک / Q)، هم‌چنان فردیت خودش را به رخ می‌کشد. به طور کلی رامونا قصد جلب توجه ندارد تا آن‌جا که حتی سر کلاس برای پاسخ دادن به پرسش‌ها، داوطلب نمی‌شود. بعد از همه این آتش به پا کردن‌ها، وقتی رامونا دیگر چیزی نمی‌گوید، وقتی دردی در شکمش احساس می‌کند، تازه در معرض توجه قرار می‌گیرد. او خودش را به لقب آتشپاره مفتخر می‌کند.

اکنون به عنوان یک خواننده، احساس بهتری دارم، به خصوص بعد از مقایسه خاطراتم از شخصیت‌های کلی‌یری، با شناخت تازه‌ای که بر اساس کندوکاو در متن داستان‌ها از آن‌ها به دست آورده‌ام؛ بزرگ شدن و بالیدن در بستر یک محله «معمولی». من احتیاج داشتم که کلی‌یری، از راه رفتار شخصیت‌هایش، به من اطمینان دهد که من معمولی نیستم. در ابتدای هر کتاب، این اطمینان را داشتم که کاراکترها می‌دانند که یگانه‌اند. وقتی آن‌ها سقوط می‌کردند، مطمئن بودم که بالاخره باز هم به آن تصویر شخصی مثبتی که از خود دارند، دست می‌یابند و از آن محافظت می‌کنند.

به عنوان نتیجه، گمان می‌کنم خاطره من‌گزینشی عمل کرده است؛ من انتخاب کردم که یگانگی کاراکترها را به عنوان یک موهبت به یاد داشته باشم و شاید ساختار روایت باعث این امر بود. اگرچه باز خوانی آثار کلی‌یری، من را به نتایج متفاوتی نسبت به آن‌چه از سفر قبلی در ذهنم مانده بود، رساند. داستان لی، با داستان‌های دیگرانی که در خیابان کلیکیته زندگی می‌کردند، با وجود گوناگونی روایت‌ها مرتبط بود. لی هم مثل دیگران برای رسیدن به ارزش ویژه خود، یا همان فردیت، تلاش فراوانی می‌کند. سیر و سفر شخصیتی هیچ‌کدام از کاراکترهای کلی‌یری بی‌دردسر نیست.

آثار ترجمه شده کلی‌یری به زبان فارسی:

۱. عنوان: آقای هنشاو عزیز

مترجم: پروین (فاطمه) علی‌پور
تصویرگر: پل ا. زلینسکی
ناشر: سروش (انتشارات صدا و سیما)
نوبت چاپ: اول، ۱۳۷۰
تعداد صفحات: ۱۱۰ صفحه
بها: ۳۶۰ ریال

۲. عنوان: اتیس اسپوفورد

مترجم: کیوان عبیدی آشتیانی
تصویرگر: لوئیس دارلینگ
ناشر: هرمس (کیمیا)
نوبت چاپ: اول، ۱۳۸۵

۳. عنوان: تازی

مترجم: پروین علی‌پور
تصویرگر: پل ا. زلینسکی
ناشر: سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه هنری، دفتر قصه
کودک و نوجوان
نوبت چاپ: اول، ۱۳۷۶
تعداد صفحات: ۱۳۳ ص
بها: ۴۰۰ ریال

۴. عنوان: دنیای رامونا

مترجم: احمد کسایی‌پور
ناشر: هرمس (کیمیا)
نوبت چاپ: اول، ۱۳۸۳
تعداد صفحات: ۱۶۴ ص
بها: ۱۰۰۰ ریال

۵. عنوان: دنیای رامونا

مترجم: پروین علی‌پور
تصویرگر: آلن تایگرین
ناشر: افق، واحد کودک، کتاب‌های فندق
نوبت چاپ: اول، ۱۳۸۴
تعداد صفحات: ۱۹۱ ص
بها: ۱۷۰۰ ریال

۶. عنوان: رامونا، همیشه راموناست!

مترجم: پروین علی‌پور
تصویرگر: آلن تایگرین
ناشر: افق، کتاب‌های فندق

نوبت چاپ: اول، ۱۳۸۵
تعداد صفحات: ۱۶۶ ص
بها: ۱۶۰۰ ریال

۷. عنوان: رامونا و بیوس

مترجم: احمد کسایی‌پور
تصویرگر: آلن تایگرین
ناشر: هرمس (کیمیا)
نوبت چاپ: اول، ۱۳۸۳
تعداد صفحات: ۱۵۳ ص
بها: ۹۰۰ ریال

۸. عنوان: رامونا و پدرش

مترجم: نورا حق‌پرست
تصویرگر: آلن تایگرین
ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
نوبت چاپ: اول، ۱۳۷۲
تعداد صفحات: ۱۱۱ ص
بها: ۸۰۰ ریال

۹. عنوان: رامونا برای همیشه

مترجم: مریم قطعی
ناشر: نوید شیراز
نوبت چاپ: اول، ۱۳۷۹
تعداد صفحات: ۱۴۴ ص
بها: ۵۸۰ ریال

۱۰. عنوان: رامونا و پدرش

مترجم: پروین (فاطمه) علی‌پور
تصویرگر: آلن تایگرین
ناشر: انجمن اولیا و مربیان جمهوری اسلامی ایران
نوبت چاپ: اول، ۱۳۷۳
تعداد صفحات: ۱۲۸ ص

۱۱. عنوان: رامونا و خواهرش

(کتاب حاضر نخستین بار تحت عنوان «رامونا و بیوس» منتشر شده است)
مترجم: پروین علی‌پور
تصویرگر: لوئیس دارلینگ
ناشر: افق
نوبت چاپ: اول، ۱۳۸۶
تعداد صفحات: ۱۸۰ ص

تعداد صفحات: ۱۴۳ص
بها: ۸۰۰۰ ریال

۱۷. عنوان: رامونای آتشیپاره

مترجم: پروین علی پور
تصویرگر: آلن تاگرین
ناشر: افق، کتابهای فندق
نوبت چاپ: اول، ۱۳۸۲.
تعداد صفحات: ص ۱۶۷
بها: ۹۰۰۰ ریال

۱۸. عنوان: موش گریزپا

مترجم: پروین علی پور
ناشر: افق، واحد کودک، کتابهای فندق (چاپ قبلی: موسسه انتشارات مدینه، ۱۳۷۹)
نوبت چاپ: اول، ۱۳۸۶.
تعداد صفحات: ص ۱۴۱
بها: ۱۴۰۰۰ ریال

۱۹. عنوان: همیشه رامونا

(چاپ قبلی باعنوان «رامونا برای همیشه» منتشر شده است)
مترجم: احمد کسای پور
ناشر: هرمس (کیمیا)
نوبت چاپ: اول، ۱۳۸۰
تعداد صفحات: ص ۱۴۵
بها: ۹۰۰۰ریال

۲۰. عنوان: هنری و لاغرو

مترجم: کمال پولادی
ناشر: وزارت آموزش و پرورش، موسسه فرهنگی منادی تربیت
نوبت چاپ: اول، ۱۳۸۳
تعداد صفحات: ص ۱۰۳

۱۲. عنوان: رامونا و مادرش

مترجم: احمد کسای پور
ناشر: هرمس (کیمیا)
نوبت چاپ: اول، ۱۳۷۹
تعداد صفحات: ۱۳۸ ص
بها: ۷۰۰۰ ریال

۱۳. عنوان: رامونای شجاع

مترجم: احمد کسای پور
ناشر: هرمس (کیمیا)
نوبت چاپ: اول، ۱۳۸۰
تعداد صفحات: ۱۲۰ ص
بها: ۸۰۰۰ ریال

۱۴. عنوان: رامونای شجاع شجاع!

مترجم: پروین علی پور
ناشر: افق
نوبت چاپ: اول، ۱۳۸۵.
تعداد صفحات: ص ۱۶۳
بها: ۱۶۰۰۰ ریال

۱۵. عنوان: رامونای وروجک

مترجم: احمد کسای پور
ناشر: هرمس (کیمیا)
نوبت چاپ: اول، ۱۳۷۸
تعداد صفحات: ص ۱۴۸
بها: ۶۰۰۰ریال

۱۶. عنوان: رامونای هشت ساله

مترجم: پروین علی پور
ناشر: افق
نوبت چاپ: اول، ۱۳۸۱

پی نوشت:

۱ - بخش هایی از این مقدمه، ترجمه است.

- 12 - Ramona
- 13 - Newbery
- 14 - Klickitat
- 15 - Leigh Botts
- 16 - Scotter McCarthy
- 17 - Mr. Capper
- 18 - Murph
- 19 - Griggs
- 20 - Susan
- 21 - Whaley

- 2 - Beverly Cleary
- 3 - Henry Huggins
- 4 - Mouse and Motorcycle
- 5 - Ramona
- 6 - Socks
- 7 - Dear Mr. Henshaw
- 8 - Nene
- 9 - Pat Pflieger
- 10 - Ribsy
- 11 - Beezus

